

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev med referanse 20/4021 – med oppfordring om å gi innspill til forslag om ny lov om erstatning fra staten til voldsutsatte.

Landsforeningen mot seksuelle overgrep (LMSO) er en medlemsbasert interesseorganisasjon med formål om å sette seksuelle overgrep og traumer på dagsordenen i samfunnet. Organisasjonen har et særlig fokus på arbeid mot seksuelle overgrep i nære relasjoner og er opptatt av en kjønnsnøytral tilnærming til tematikken. Vi har i tillegg fokus på det tverrfaglige samarbeidet mellom **forskning, fag og erfaring**: en felles plattform i arbeidet mot overgrep. Landsforeningen mot seksuelle overgrep formidler også brukerstemmer.

Generelt

Vi har valgt å avgrense vårt høringssvar til generell formidling av brukerstemmene, erfaringene formidlet organisasjonen om nåværende prosess for søknad om voldsoffererstatning gitt av både mennesker med fag og erfaringsbakgrunn, samt med overordnet mål om å ivareta rettighetene og rettssikkerheten til overgrepsutsatte. I denne sammenheng defineres “brukerstemmen” som mennesker utsatt for seksuelle overgrep som barn eller som voksen - og deres reelle mulighet til å søke og å få voldsoffererstatning.

Vi svarer kort og generelt med fundament i dette. LMSO tilslutter seg avslutningsvis andre navngitte organisasjoner sine høringsuttalelser.

Om nåværende prosess - og behovet for oppdatering av ordningen

For voksne som er overgrepsutsatt som barn tar det ofte lang tid før de velger å fortelle. Gjennomsnittlig bærer en overgrepsutsatt med seg sine erfaringer i 17-20 år før de velger å søke hjelp, behandling og/eller anmelde. Det er svært sjelden at slike saker ender med domfellelse. Prosessen i dag er utdatert, lite effektiv og trenger en fornyelse, men ikke av en slik grad at det gjør det enda vanskeligere for overgrepsutsatte å bli tilkjent erstatning. Ordningen er allerede tyngende og mange orker ikke engang starte prosessen.

LMSO opplever at store deler av forslaget gjør det vanskeligere og enda mer utfordrende for overgrepsutsatte å både orke å gå inn i prosessen, men også å nå igjennom den - hvor konklusjonen er tilkjent erstatning. Mange ser dette også som en anerkjennelse av uretten de er utsatt for, kanskje spesielt der det ikke er dom på overgriper. Dette er derfor en viktig ordning i samfunnet hvor rettssystemet ikke alltid kan oppnå samme anerkjennelse hos den utsatte.

Om forslaget

LMSO er overordnet i mot forslaget da vi mener dette drastisk svekker overgrepsutsattes mulighet til erstatning. Vi ser også at målgruppen for ordningen innskrenkes og vil ekskludere mennesker utsatt for blant annet handlinger under følgende sakstyper:

- seksuell handling uten samtykke
- seksuell krenkende atferd for barn under 16
- fremstilling av seksuelle overgrep mot barn eller seksualisering av barn
- kroppskrenkelse (alminnelig)
- tvang

“**For å få erstatning etter dagens** voldsoffererstatningslov, er det et krav om at overgrepsutsatte anmelder forholdet. Om saken blir henlagt kan man likevel søke om voldsoffererstatning. En mulighet for anerkjennelse og reparasjon av den uretten som har blitt begått, har vært voldsoffererstatning. Da har man, selv om saken er henlagt, hatt mulighet til å søke erstatning. **Med det nye lovforslaget, vil** terskelen for å få voldsoffererstatning øke dramatisk: Ikke bare må du anmelde, men du må i tillegg ha en dom der du har blitt tilkjent erstatning.” skriver Grete Herlofson, generalsekretær i Norske Kvinners Sanitetsforening, i Dagbladet, 2 desember - LMSO stiller seg bak dette.

Organisasjonen mener at endringene som er foreslått hverken øker kvaliteten på eller effektiviserer ordningen, slik det er behov for. Forslaget oppleves å svekke en allerede dårlig rettssikkerhet for overgrepsutsatte mennesker, og innskrenker muligheten for erstatning heller enn å utvide den. Det vil nok bli færre saker, men ikke pga at treffsikkerheten i tiltaket voldsoffererstatningen skal være, øker, men fordi færre grupper kan søke, færre vil orke å søke og enda flere vil gi opp fordi de er redde for å oppleve seg ikke trodd i en domstol.

Avslutningsvis tilslutter LMSO seg til hørings svarene til Stine Sofies stiftelse, Krisesentersekretariatet, JURK, Sanitetskvinnene og Advokatene Salomon-Johansen

Landsforeningen mot seksuelle overgrep, 03.12.2020
Daglig leder, Elin Skjeltorp og styreleder, Ingunn Folgerø